

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

91-00-137/24.03.2014 г.

до

МИНИСТЕРСТВА И ВЕДОМСТВА
ОБЩИНИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
БЕНЕФИЦИЕНТИ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА
ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО
ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ,
СЪФИНАНСИРАНИ ОТ СТРУКТУРНИТЕ
И КОХЕЗИОННИ ФОНДОВЕ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Относно: Актуализиране на указание на министъра на финансите за третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, за финансовата рамка 2007 – 2013 г., издадено с № 91-00-502/27.08.2007 г.

Настоящото указание е издадено на основание § 6 от Преходните и заключителни разпоредби на Постановление № 62 на Министерския съвет от 21.03.2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз

I. Нормативна уредба

1. Закон за данък върху добавената стойност (ЗДДС);
2. Правилник за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност;
3. Постановление № 62 на Министерския съвет от 21.03.2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, за финансовата рамка 2007-2013 г.;
4. Постановление № 121 на Министерския съвет от 31.05.2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз.
5. Закон за водите (изм. и доп. с ДВ, бр. 103 от 2013 г.)

II. Основни субекти

6. Бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ по смисъла на § 1, т. 6 от допълнителните разпоредби на Постановление № 121 на Министерския съвет от 31.05.2007 г. Бенефициентите са отговорни за администриране на процеса на определяне на данък върху добавената стойност като допустим разход по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз (ЕС);

7. Управляващи органи/Междинни звена на Оперативни програми по смисъла на § 1, т. 4 и т. 7 от допълнителната разпоредба на Постановление № 182 на Министерския съвет от 21.07.2006 г.;
8. Сертифициращ орган по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителната разпоредба на Постановление № 182 на Министерския съвет от 21.07.2006 г.;
9. Компетентен орган по приходите (Териториална дирекция на Националната агенция за приходите по регистрация по ЗДДС на бенефициента.).

III. Общи условия

10. Постановление № 62 на Министерския съвет от 21.03.2007 г. въвежда понятието „възстановим данък добавена стойност” и го определя като недопустим разход за съфинансиране от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС.
11. Бенефициентът на безвъзмездна финансова помощ определя начисления му данък върху добавената стойност по получени доставки на стоки и/или услуги или извършени плащания в изпълнение на проект, финансиран по Оперативна програма, в следните две категории: възстановим и невъзстановим данък върху добавената стойност.
12. Бенефициентът определя данък върху добавената стойност за възстановим по смисъла § 1, т. 1 от Допълнителната разпоредба на Постановление № 62 на МС от 21.03.2007 г. (недопустим разход за финансиране от Оперативните програми) при наличието едновременно на следните условия:

12.1. бенефициентът е регистрирано по ЗДДС лице, с изключение на случаите, когато лицето е регистрирано по чл. 97а, чл. 99 и чл. 100, ал. 2 по ЗДДС (регистрация при доставка на услуги и регистрация при вътреобщностно придобиване) и доставчикът на стоките и/или услугите, необходими за изпълнението на проект по Оперативна програма, е регистрирано по ЗДДС лице. Бенефициентът се третира като данъчно задължено лице съгласно чл. 3, ал. 5, т. 1 и т. 2 от ЗДДС при изпълнение на дейността, за която са предназначени получените доставки на стоки и/или услуги в изпълнение на проект, финансиран по Оперативна програма;

12.2. по отношение на доставки на стоки и/или услуги когато:

12.2.1. доставките на стоките и/или услугите се използват за целите на извършваните от бенефициентите по т. 12.1 облагаеми доставки, за които съгласно чл. 69 от ЗДДС лицето има право на приспадане на данъчен кредит;

или

12.2.2. бенефициентите по т. 12.1 имат право на приспадане на частичен данъчен кредит по отношение на данъка за доставки на стоки и/или услуги, финансирани по Оперативна програма, които се използват както за извършване на доставки, за които лицето има право на приспадане на данъчен кредит, така и за доставки или дейности, за които няма такова право. Данъкът за доставките на стоки и/или услугите, финансирани по Оперативна програма, по отношение на който регистрираното

лице има право на частичен данъчен кредит по реда на чл. 73 от ЗДДС, се счита за възстановим данък върху добавената стойност до размера на частичния данъчен кредит.

13. Бенефициентът определя данък върху добавената стойност като невъзстановим данък върху добавената стойност (допустим разход за финансиране от Оперативните програми), когато:
- 13.1. бенефициентът не е регистриран по ЗДДС;
  - 13.2. бенефициентът е регистрирано по чл. 97а, чл. 99 и чл. 100, ал. 2 по ЗДДС (регистрация при доставки за услуги и регистрация при вътреобщностно придобиване);
  - 13.3. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС на основание различно от посоченото в т. 13.2 на настоящето указание и доставката на стоки и услугите, финансирани по Оперативна програма, са предназначени за:
    - 13.3.1. извършване на освободени доставки на стоки и/или услуги по глава четвърта по ЗДДС;
- или
- 13.3.2. безвъзмездни доставки на стоки и/или услуги;
  - 13.3.3. дейности, различни от изрично изброените в чл. 3, ал. 5, т. 1 и т. 2 от ЗДДС.
- 13.4. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС и правото на приспадане на данъчен кредит за получените доставки на стоки и/или услуги, финансирани по Оперативна програма, не е налице на основание чл. 70, ал. 1, т. 4 и т. 5 от същия закон.
14. Бенефициент, регистрирано лице по ЗДДС, може да упражни правото си на приспадане на данъчен кредит за данъчния период, през който е възникнало това право, или в един от следващите 12 данъчни периода. Това право се упражнява, като лицето:
- а/ включи размера на данъчния кредит при определяне на резултата за данъчния период в справка-декларацията по чл. 125 от ЗДДС за същия данъчен период;
  - б/ посочи документа по чл. 71 от ЗДДС в дневника за покупките по чл. 124 от ЗДДС за данъчния период по т. „а”.

Когато лицето бенефициент е имало право на приспадане на данъчен кредит за доставката на стоки и/или услуги, финансирани по Оперативна програма и не го е упражнило по реда и в сроковете, посочени в ЗДДС, същият представлява възстановим данък върху добавената стойност по смисъла на § 1 от допълнителните разпоредби на Постановление № 62 на Министерския съвет от 21.03.2007 г.

IV. Специфични условия

15. Бенефициент, който не е регистриран по ЗДДС, включва в искането за плащане към Управляващия орган/Междинното звено невъзстановимия данък върху добавената стойност за доставки и услуги по проект, финансиран по оперативна програма, като допустим за финансиране разход, като представя декларация пред Управляващия орган/Междинното звено, че няма да упражни правото си на данъчен кредит по чл. 74 или чл. 76 от ЗДДС за налични активи и получени

услуги, финансирани по съответната оперативна програма, преди датата на регистрация по ЗДДС.

V. Документална отчетност

16. Бенефициентът води подробна счетоводна отчетност, която да е достатъчна за установяване и проследяване на възстановим и невъзстановим данък върху добавената стойност по конкретен договор/заповед за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.
17. При подаване на авансовото или първото междинно искане за плащане към Управляващия орган/Междинното звено бенефициентът следва да декларира своя статут на регистрирано или нерегистрирано лице по ЗДДС. Бенефициентът е задължен при промяна в статута си по ЗДДС или при промяна на органите за управление с искането за плащане, подадено след промяната, да подаде нова декларация относно изменението на обстоятелствата. Регистрираните лица при подаване на авансовото или първото междинно искане за плащане, представят и копие, заверено „вярно с оригинала” на удостоверение за регистрация по чл. 104 от ЗДДС. Копие от удостоверението за регистрация се предоставя заедно с декларацията при промяна в статута по ЗДДС. При промяна на статута си по ЗДДС, бенефициентът е длъжен да информира Управляващия орган/Междинното звено в срок от 5 работни дни от промяната.
18. След писмено деклариране на обстоятелствата по т. 13.3.1., 13.3.2., 13.3.3 и 13.4. от настоящето указание бенефициентът, регистрирано лице по ЗДДС, включва в искането за плащане към Управляващия орган/Междинното звено, допустимия данък върху добавената стойност за доставки на стоки и/или услуги, финансирани по Оперативна програма. За включения в искането като допустим данък върху добавената стойност бенефициентът представя на Управляващия орган/Междинното звено заверено копие „вярно с оригинала” от дневника за покупки за съответните данъчни периоди по чл. 72, ал. 1 от ЗДДС, от които е видно, че не е ползвал данъчен кредит.
19. Бенефициентът следва да поддържа и предоставя информация за размера на невъзстановимия данък върху добавената стойност, който се включва като допустим разход по проекта, посочвайки сумата в таблица съгласно Приложение № 1.

VI. Други

20. При подписване на договор/издаване на заповед за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на бенефициент, последният декларира своето съгласие компетентният орган по приходите (по месторегистрация на бенефициента) да предоставя информация за него на Управляващия орган/Междинното звено и/или Сертифициращия орган при поискване.
21. Управляващият орган/Междинното звено и/или Сертифициращият орган могат да изискват предоставянето на информация от компетентния орган по приходите при прилагането на настоящите указания като заедно с искането за информация представят на компетентния орган по приходите и копие от декларацията по т.19.
22. Компетентният орган по приходите предоставя информация по т. 21 на съответния орган в 14 дневен срок.

23. При получаване на искане за окончателно плащане по проект, финансиран от Оперативна програма, Управляващият орган/Междинното звено следва да изиска от бенефициента декларация за настъпили промени в обстоятелствата, свързани с тези указания, декларирани до момента.
24. Без да противоречи на разпоредбите на настоящето указание, ЗДДС и Правилника за прилагане на ЗДДС, в Приложение № 2 е представен „Примерен списък на дейности извършвани по проекти, финансирани със средства от Оперативните програми на ЕС и свързаното с тях третиране на ДДС като възстановим/невъзстановим данък” като всеки отделен случай следва да се разглежда в зависимост от конкретните обстоятелства и приложимата нормативна уредба.
25. Управляващият орган/Междинното звено включва настоящето указание в насоките за кандидатстване към потенциалните бенефициенти по Оперативните програми.

МИНИСТЪР:

ПЕТЪР ЧОБАНОВ

№	Период на отчета	Размер на ДДС, включен в допустимите разходи по проект.....(име на проекта) към Искане за плащане ....
1.	1. отчетен период Фактура N..../ дата Фактура N..../ дата Фактура N..../ дата Фактура N..../ дата Фактура N..../ дата	
2.	2. отчетен период Фактура N..../ дата Фактура N..../ дата Фактура N..../ дата Фактура N..../ дата Фактура N..../ дата	
	...	
	Общо	

Потвърждавам, че подадената информация е вярна.

_____

(Подпис на ръководителя на институцията)

(дата)

Примерен списък на дейности, извършвани по проекти, финансирани със средства от Оперативните програми на ЕС и свързаното с тях третиране на ДДС като възстановим/невъзстановим данък

Бенефициент	Дейност	Облагаема или необлагаема доставка
НКЖИ	Модернизация, рехабилитация и електрификация на железопътни участъци на територията на Република България	Тъй като последващите доставки, които НКЖИ извършва са облагаеми (събират се такси от жп превозвачите), то за получените стоки или услуги, свързани с модернизация, рехабилитация и електрификация на жп участъци възниква право на приспадане на данъчен кредит за НКЖИ, следователно начисленият ДДС е възстановим.
АПИ	Изграждане на нови, рехабилитация и модернизация на съществуващите автомагистралаи и пътища на територията на Република България	Агенция „Пътна инфраструктура“ отговаря по закон за проектирането, изграждането, управлението, ремонта и поддържането на републиканските пътища. Следователно за получените стоки или услуги, свързани с изграждане, модернизация и рехабилитация, не възниква право на приспадане на данъчен кредит за АПИ, т.е. налице е невъзстановим данък.
Община	Изграждане, реконструкция и модернизация на пречиствателни станции за отпадъчни води на територията на Република България	Доколкото общината има задължение да извършва дейности по пречистване на отпадъчните води в полза на населението, то тази й дейност е извън рамките на независимата икономическа дейност, следователно за получените стоки или услуги по изграждане, реконструкцията и модернизацията не възниква право на приспадане на данъчен кредит за общината, т.е. налице е невъзстановим данък. Следва да се има предвид, че ако общината предоставя съоръженията на оператори или предоставя услуги по пречистване на отпадъчни води на трети лица срещу заплащане, то всички тези изброени дейности са облагаеми доставки по ЗДДС, следователно за общината възниква право на приспадане на данъчен кредит (пълен или частичен) за получените стоки и/или услуги, включително и за дейностите по подготовка и изпълнение на проекта, свързани със строителство, реконструкция и модернизация на пречиствателни станции за отпадъчни води, следователно налице е

		възстановим ДДС.
Община	Проектиране, изграждане, разширение, реконструкция и модернизация на водоснабдителни и канализационни мрежи на територията на Република България	Съгласно Закона за водите (ДВ бр. 103 от 2013г., в сила от 03.12.2013г.) общините предоставят право да експлоатират В и К инфраструктурата за трайно задоволяване на обществените потребности на трети лица по водоснабдяване на ВиК оператори чрез договори, сключени по Закона за водите или по Закона за концесиите. По силата на тези договори В и К операторите признават имуществени права върху В и К инфраструктурата с изричното условие да извършват инвестиции в размер на начислените амортизации на инфраструктурата, т.е. е налице е бартер, при които дейността на общината е облагаема по ЗДДС, поради което за получените стоки и/или услуги, свързани с проектиране, изграждане, разширение, реконструкция и модернизация на ВиК системите и съоръженията за общината възниква право на приспадане на данъчен кредит, следователно начисленият ДДС е възстановим.
Община	Изграждане на съоръжения за предварително третиране, сортиране и сепариране на отпадъци на територията на РБ	Доколкото общината има задължение да извършва дейности по сметосъбиране, за което събира такса по Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) за битови отпадъци, които не се облагат с ДДС, то дейностите, свързани със сметосъбирането, са извън рамките на независимата икономическа дейност. Следователно за получените стоки или услуги по изграждане на съоръженията не възниква право на приспадане на данъчен кредит за общината, т.е. налице е невъзстановим данък. Следва да се има предвид, че ако общината предоставя ползването на тези съоръжения или извършва услуги по третиране, сортиране и сепариране на отпадъци срещу заплащане и ако в резултат от тези дейности се отделят отпадъци, които ще са предмет на последваща реализация, то всички тези изброени дейности са облагаеми доставки по ЗДДС, следователно за общината възниква право на приспадане на данъчен кредит (пълнен или частичен), включително и за дейностите по подготовка и изпълнение на проекта/ите респективно налице е възстановим ДДС в размера на пълния или частичния кредит.

Община	Изграждане на центрове за рециклиране на отпадъци на територията на РБ	<p>Доколкото общината има задължение да извършва дейности по сметосъбиране, за което събира такса по ЗМДТ за битови отпадъци, които не се облагат с ДДС, то дейностите свързани със сметосъбирането са извън рамките на независимата икономическа дейност. Следователно за получените стоки или услуги по изграждане на централите за рециклиране не възниква право на приспадане на данъчен кредит за общината, т.е. налице е невъзстановим данък.</p> <p>Следва да се има предвид, че ако общината предоставя възмездно правото на ползване на тези центрове на трети лица или извършва срещу заплащане услуги по рециклиране на отпадъци, както и ако реализира суровините, получени след рециклирането, то всички тези изброени дейности са облагаеми доставки по ЗДДС, следователно за общината възниква право на приспадане на данъчен кредит (пълен или частичен), респективно налице е възстановим ДДС в пълен размер или в размера на частичния кредит.</p>
Община, Министерство	Строителство, рехабилитация, модернизация и оборудване на лечебни заведения за първична, спешна, специализирана извънболнична и болнична помощ	<p>Доколкото общината и съответните министерства имат задължение за своя сметка да финансират модернизиранието на лечебните заведения, то дейността се извършва в качеството им на орган на местната власт или на държавен орган. Следователно за получените стоки или услуги по строителството, рехабилитацията, модернизацията и оборудването на заведенията не възниква право на приспадане на данъчен кредит за общината/министерството, т.е. налице е невъзстановим данък.</p> <p>Следва да се има предвид, че ако общината/министерството отдава под наем или продава обособени части от заведенията или оборудването при определени условия извършва облагаеми доставки по ЗДДС. Следователно за общината/министерството възниква право на приспадане на данъчен кредит (пълен или частичен), респективно налице е възстановим ДДС в пълен размер или в размера на частичния кредит, включително и за сделките, свързани със строителство, рехабилитация, модернизация и оборудване на</p>

		медицински и лечебни заведения за първична, спешна, специализирана извънболнична и болнична помощ.
Община	Подобряване на инфраструктурата на публичните институции от културната и образователната сфера	Доставките на стоки и/или услугите за дейности по подобряване на инфраструктурата на публични институции, извършвани от общината, когато са извършени безвъзмездно са извън рамките на независимата икономическа дейност, поради което за общината не възниква право на приспадане на данъчен кредит, т.е. налице е невъзстановим данък. Ако бенефициент е лице, различно от общината, то трябва да се изследва какви дейности и доставки, извършва това лице и в зависимост от данъчното третиране на тези дейности да се определи дали е налице възстановим или невъзстановим ДДС.
Община	Обновяване на транспортната инфраструктура	Общината е длъжна да изгражда, рехабилитира и модернизира общинските пътища като тази дейност е извън обхвата на независимата икономическа дейност. Следователно за получените стоки или услуги, свързани с обновяването на транспортната инфраструктура, за общината не възниква право на приспадане на данъчен кредит, т.е. налице е невъзстановим данък.
Община, общинско дружество	Подобряване на обществения градски транспорт от гледна точка на околната среда чрез въвеждане на нови единици или мерки за увеличаване на използването на възобновяеми източници на енергия в градския транспорт	Тъй като доставките, които общината/общинското дружество извършва, са облагаеми по смисъла на ЗДДС (получава приходи за услуга по обществен превоз), то за получените стоки или услуги възниква право на приспадане на данъчен кредит за общината/общинското дружество, следователно начисленият ДДС е възстановим. Когато бенефициент е общината, а общинското дружество предоставя услугата по обществен превоз, за общината няма да възниква право на приспадане на данъчен кредит за стоките и/или услугите, обект на финансиране по програмата, при условие, че общината ги предоставя за безвъзмездно ползване. В тази връзка много точно трябва да бъде определен бенефициента – дали това е общината или общинското дружество, за да може да се определи за кой ДДС представлява възстановим, съответно невъзстановим разход.

НПО, община	Разработване и прилагане на програми за обучения	Доколкото обучението се предоставя с цел интегриране на маргинализирани групи, вкл. хора с увреждания, и обучаваните, не заплащат за обучението, то се приема че НПО извършва освободени доставки по чл. 39, т. 7 от ЗДДС, а общината действа в качеството си на орган на местна власт (т.е. дейността е извън обхвата на ЗДДС). Следователно за получените стоки или услуги не възниква право на приспадане на данъчен кредит за НПО/общината, т.е. налице е невъзстановим данък.
-------------	--	--